УЧҚУНДАН АЛАНГА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 96 (4812).
18 МАЙ
ЖУМА
1973 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

«СТАНОК ЁНИДА ЁКИ ДАЛАДА, ЧОРВАЧИЛИК ФЕРМАСИДА, ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИДА ЁКИ ХИЗМАТ СОҲАСИДА МЕҲНАТ ҚИЛУВЧИ КИШИ ЎЗ ҚАЛБИ, ЎЗ ЮРАГИНИНГ ҲАРОРАТИНИ ИШГА БАҒИШЛАМАС ЭКАН, ЭНГ ЯХШИ РЕЖАЛАР ҲАМ БАЖАРИЛМАЙ ҚОЛАВЕРАДИ. ЮКСАК ДАРАЖАДА УЮШГАН МЕҲНАТ ҒАЙРАТИ ЎЗ МАМЛАКАТИГА, СОЦИАЛИСТИК ВАТАНГА МУҲАББАТ ТУЙҒУЛАРИ БИЛАН ҚЎШИЛИБ КЕТСАГИНА МЎЪЖИЗАЛАР ЯРАТА ОЛАДИ».

Л. И. БРЕЖНЕВ.

КАЗАНЦЕВА ИЗДОШЛАРИГА КЕНГ ЙЎЛ!

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ

Лидия Казанцева, Евгения Губина, Альбина Девятова... Эндиликда бу номларни билмайдиган бирорта киши республикамизда йўқ, десак муболаға қилмаган бўламиз.

Ўз касбини севган, ишчи деган шарафли номни улуғлаб, унинг шон-шуҳратини оширишга ҳисса қўшаётган зиммасидаги вазифани муқаддас билиб, уни бажаришга сидқидилдан муносабатда бўлаётган мамлакатимиз бойлигига бойлик қўшишдек олийжаноб мақсадни қалбларига мустаҳкам жо қилиб фидокорона ишлаётган бу ишчилар билан ҳар қанча фахрлансак камлик қилади. Тажрибаси, билими ва куч-ғайратини аямай, зарбдорчасига меҳнат қилаётган бу меҳнатсеварлар ажойиб ватанпарварлик ҳаракатининг ташаббускорлари бўлишди. КПСС XXIV съезди белгилаган тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш бўйича республикамизда бошланиб кетган умумхалқ социалистик мусобақаси ана шу пешқадам тўқимачи ва самолётсоз ишчилар номи билан боғлангандир.

Лидия Казанцева, Евгения Губина, Альбина Девятовалар бошлаган ажойиб ташаббус эндиликда бутун республикамиз қатори областимиз саноатида ҳам тобора кенг қулоч ёймоқда.

Биргина область енгил, пахта тозалаш ва луб саноати корхоналарида бундай ташаббускорлар сафига қўшилган ишчилар сони салкам 14 минг кишини ташкил этади. Ўнлаб ишчилар зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар. 30 дан ортиқ тўқувчи ва тикувчи, пойафзалчи ва пахта тозаловчи ҳамда бошқа касб эгаллари шу кунларда ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Бундай азамат ишчилар орасида Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг рант чиқарувчиси Соҳиб Сиддиқов, бичиқчилардан Пелагея Михайловна Рибченко, Омина Мурзаевна Ермилина, Чирчиқ пойафзал фабрикасининг тайёрловчиси Меланья Тимофеевна Павлова, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси чеварлари Зинаида Лебедова, Раиса Гурецкая, дазмолловчи Ольга Дольгих ва бошқалар бор. «Ғунча» тикувчилик фабрикаси ишчиларидан Елизавета Мартин, Валентина Зайцева, Бибиноваль Петрунина, 2-тикувчилик фабрикаси ишчилари Вера Килячкова, Рамзи Бозорли ва бошқалар ўз корхоналарида шахсий тўққизинчи беш йиллик топшириқларини биринчи бўлиб бажардилар.

Бу ватанпарварлик ташаббусининг авж олиши ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга катта ёрдам бераётганлигини кўрсатувчи жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Шуни айтиш кифояки, биргина Тошкент тўқимачилик комбинатида Казанцева ва Губина издошлари юзлаб бўш ётган асбоб-ускуналарни ишга солдилар. Лидия Казанцева 48 агрегатга хизмат қилиб, беш йиллик топшириғини 2 йилу 4 ойда зиёдаси билан адо этди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, йигирувчи Буолма Жўраева 2200 урчуқни бошқармоқда. Норма бўйича у 1050 тадан ошмаслиги керак. Ташаббускорларнинг ғайрат-шижоати туфайли комбинатда қўшимча йигирув бўйича 81 машина смена, тўқув бўйича 600 станок смена, ип ишлаб чиқаришида 34 машина смена қўшимча ишга туширилди. Илгари бекор ётган асбоб-ускуналардан фойдаланишни йўлга қўйиш комбинатда калава ишлаб чиқаришни 470 тонна, хом сурп тўқишни эса 2 миллион 400 минг метр кўпайтириш имконини беради.

Куни кеча областимиз енгил, пахта тозалаш ва луб саноати корхоналарининг Лидия Казанцева, Евгения Губина, Альбина Девятова ташаббуси юзасидан социалистик мусобақа илғорларининг слётида бу ватанпарварлик ҳаракати катта наф бераётганлигини кўрсатувчи кўп факт ва рақамлар келтирилди.

Слёт иштирокчилари донгдор тўқувчи Лидия КАЗАНЦЕВАнинг нутқини зўр қизиқиш билан тингладилар. У беш йиллик топшириқни барвақт бажариш юзасидан зиммасига олган социалистик мажбуриятини бажарганлиги ҳақида слёт қатнашчиларига рапорт берди.

Слётда беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган мусобақа иштирокчилари — учинчи тикувчилик фабрикаси чевари Санобар ШЕРМАТОВА, Тошкент трикотаж фирмаси тўқувчиси Раиса БОИБЕКОВА, Тошкент пахта тозалаш заводи ишчиси Анна ОВСЯННИКОВА, Тошкент тўқимачилик комбинатининг катта мастери В. ПЕТРЕНКО ўртоқлар ўзларининг ишлари ҳақида батафсил гапириб бердилар. Уларнинг ютуқлари ҳақида газетамизнинг иккинчи саҳифасида ҳикоя қилиняпти.

Слёт иштирокчилари ЎзССР эллик йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан область енгил, пахта тозалаш ва луб саноати корхоналари ходимларига мурожаат қабул қилдилар.

Слётда Тошкент область партия комитетининг секретари Н. И. МАЛИХИН, область партия комитети бўлим мудири М. М. МУЛЛАЕВ, ВЦСПС инструктори А. Ф. КРАСИЛЬНИКОВ, облсовпроф раиси А. В. БРАИЛОВ ўртоқлар қатнашдилар.

М. МИРҲАМИДОВ.

Донгдор тўқимачилар Лидия Казанцева ва Евгения Губиналар ўзларининг бир группа издошлари бўлган слёт иштирокчилари орасида. А. АБАЛЯН фотоси.

ОБЛАСТЬ СЛЁТИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ЕНГИЛ, ПАХТА ТОЗАЛАШ ВА ЛУБ САНОАТИ ХОДИМЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Қадрли ўртоқлар!

Биз, республика илғор тўқимачилари Лидия Павловна Казанцева ва Евгения Александровна Губина ташаббусига қўшилган мусобақа илғорларининг область слёти иштирокчилари, шуни мамнуният билан қайд қиламизки, область енгил, пахта тозалаш ва луб саноати меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашиб, зиммага олинган мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминладилар. 1972 йилда пландагидан ташқари 15 миллион 238 минг сўмлик, 1973 йилнинг биринчи кварталида 5 миллион 955 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Республика ва область бўйича бораётган мусобақада ғолиб чиққан Тошкент тўқимачилик комбинати, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси, 1-пойафзал фабрикаси, Жумабозор луб заводи коллективлари ўз мажбуриятларини бажаришда юксак натижаларга эришдилар.

Биз бундай муваффақиятларга корхоналарни реконструкция қилиш, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, янги техникани жорий қилиш ва ўзлаштириш, энг асосийси, ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг ижодий активлиги, новаторлар ва илғорлар тажрибасини кенг жорий қилиш, социалистик мусобақани оммавий қизитиш туфайли эришилди, деб ҳисоблаймиз.

Корхоналаримизда тўқимачилар Лидия Павловна Казанцева ва Евгения Александровна Губина, Тошкент самолётсозлик заводининг фрезерчиси Альбина Девятова, Янгиҳаёт луб заводи созловчиси Тойир Темиркаевларнинг тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошлаган ташаббуслари асосида авж олиб кетди.

Ҳозирги вақтда Казанцева, Губина ва Девятова ташаббуслари асосидаги социалистик мусобақада областимиз енгил саноат корхоналарининг 14 мингга яқин ишчиси қатнашмоқда.

Биз область меҳнаткашларига шуни қувонч билан маълум қиламизки, бу ватанпарварлик ҳаракати ташаббускори Лидия Павловна Казанцева ўзининг шахсий беш йиллик топшириғини шу йилнинг 28 апрелида — 2 йилу 4 ойда бажарди, шу давр ичида 1 миллион 506 минг метр хом сурп ишлаб чиқарди. Саноатимизнинг Казанцева ва Губина ўртоқлар ташаббусини қўллаб-қувватлаган 30 илғор ишчиси шахсий беш йиллик топшириғини адо этди. Улар орасида 1-пойафзал фабрикаси ишчилари С. Сиддиқов, П. Рибченко, А. Ермилина, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси чеварлари З. Лебедева, Р. Гурецкая, С. Долгова, Тошкент трикотаж фирмаси ишчилари И. Суздальцева, Л. Фиоктистова, А. Гордеева, М. Зяблева, Чирчиқ пойафзал фабрикаси ишчилари Т. Бегматова, Н. Мирзажонов, А. Шонодиров, «Юлдуз» тикувчилик фирмаси ишчиси Г. Закритная, 2-тикувчилик фабрикаси чевари В. Кильячкова, «Ғунча» тикувчилик фирмаси ишчиси В. Зайцева, бош кийимлар фабрикаси ишчиси Л. Шоаҳмедова ва бошқалар бор.

Ҳозирги вақтда 360 киши беш йилликнинг сўнгги йили ҳисобига, 3 мингдан ортиқ ишчи эса тўртинчи йил ҳисобига ишламоқда.

Биз, слёт қатнашчилари, область енгил, пахта тозалаш ва луб саноати корхоналари ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларига мурожаат қиламиз:

— меҳнатга виждонан муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатиб, ҳар куни пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш, унинг сифатини яхшилаш, хом ашё ва материаллардан тежаб-тергаб фойдаланиш;

— ўз ишида беш йиллик топшириқларини бажарган ишлаб чиқариш илғорлари тажрибасидан кенг фойдаланиш, фан ва техника сўнгги ютуқларини, янги анча такомиллашган асбоб-ускуналарни тезроқ жорий қилишга ёрдамлашиш;

— маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб, унинг таннархини камайтиришга имкон берадиган резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланишда ишчилар ҳамда инженерларнинг ижодий ҳамкорлигини кенгайтириш;

— юксак сифатли маҳсулот ишлаб чиқариб, унинг ассортиментини кенгайтириш ва янгилаш, давлат сифат белгиси билан чиқадиган буюмларни кўпайтириш учун курашни авж олдириш;

— ҳар бир ишчи, участка, цех ва корхона томонидан тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Л. Казанцева, Е. Губина, А. Девятова ва Т. Темиркаевалар ташаббуси бўйича социалистик мусобақани кенг авж олдириш.

Биз, слёт қатнашчилари, Тошкент тўқимачилик комбинатининг мастери Г. И. Петренко раҳбарлигидаги смена коллективининг беш йилликнинг тўрт йили планини Ўзбекистон ССР ташкил топганининг 50 йиллик кунигача — 1974 йилнинг 27 октябригача бажариш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватлаб, областимиз барча меҳнаткашларини ўртоқ Петренко сменаси коллективи ташаббусини қувватлаб республикамиз олтин юбилейини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилишга чақирамиз.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ташкил топганлигининг 50 йиллигини тўққизинчи беш йилликнинг тўрт йили планини муваффақиятли бажариш билан кутиб олайлик!

УШБУ МУРОЖААТ Л. КАЗАНЦЕВА ВА Е. ГУБИНА ТАШАББУСИ АСОСИДА МУСОБАҚА ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ ОБЛАСТЬ СЛЕТИДА БИР ОВОЗДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

ПИЛЛАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз пиллакорлари ҳақида гап кетганда аввало Латифа Мирутаева номини тилга олишади. Бу бежиз эмас, албатта. Мана бир неча йилдирки, у бошлиқ звено аъзолари ҳар қути қурт уруғидан давлатга 90—100 килограммдан пилла топшириб келмоқдалар. Ўтган йилги кўрсаткич айниқса қувончли бўлди. Латифа опа звеноси 4 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 109 килограммдан пилла топшириб, рекорд натижани қўлга киритдилар. Бу муваффақиятларга ўзларининг ҳалол меҳнатлари ишбилармонликлари туфайли эришдилар.

Звенонинг омилкор кумуш тола ижодкорлари Шафоат Ҳолматова, Мавжуда Мўминова, Майрам Рихсибоева кабилар 15—20 йилдан бери ўз касбларини эъзозлаб келмоқдалар. Улар шу давр ичида катта тажриба орттиришди. Звено пиллакорлари бу йил қурт боқишга анча барвақт тараддуд кўрдилар. Қуртхонанинг деворлари, поллари тозаланди, эшик ва деразалари созланди. Сўкичакларнинг қулай ва мустаҳкам бўлишига алоҳида аҳамият берилди. Хонанинг намлигини ўлчайдиган ва иситадиган жиҳозлар мавжуд.

Ҳозир звено аъзолари боқаётган 4 қути қурт уруғи катта даҳага кирди. Бундай пайтларда,— деб ҳикоя қилади звено бошлиғи Латифа Мирутаева, — қуртхона ҳарорати 26—27 даражадан ошмаслиги, нисбий намлик эса 55—60 процент бўлиши керак. Хонани вақти-вақти билан шамоллатиб туришга ҳам аҳамият бериш зарур. Қуртлар катта даҳага кирганда озиқни кўп ейдилар. Шу ёшда туйдириб боқилган қуртлар 20—22 кунда пилла ўрайди.

Латифа опа бошлиқ тажрибали пиллачилар шу кеча-кундузда ўтган йилги маррани эгаллаш учун самарали меҳнат қилишмоқда. Улар ҳар қути уруғдан давлатга 110 килограммдан кумуш тола топшириш учун бел боғлаганлар.

Калинин номли колхознинг бошқа пиллакорлари ҳам Латифа Мирусмонова звеносидан ибрат олиб, омилкорлик билан иш кўрмоқдалар. Колхоз аъзолари бу йил 240 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 80—90 килограммдан кумуш тола етиштириб бериш мажбуриятини олишган. Колхоз пиллакорларининг бутун диққат-эътибори ана шу юксак мажбуриятни бажаришга қаратилган.

С. МЎМИНОВ.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР БИРЛАШГАН ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИДА

Болгария Халқ Республикаси пойтахти София шаҳрида 1973 йил 16-17 майда бирлашган қуролли кучлар бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовский раислигида Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучлари ҳарбий кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда бирлашган қуролли кучлар фаолиятига доир томонларни қизиқтирувчи жорий масалалар қараб чиқилди ва ўзаро келишиб олинди.

Ҳарбий кенгаш иши амалий вазиятда, дўстлик руҳида, кенгаш барча иштирокчиларининг тўла ҳамжиҳатлиги ва фикрларининг бирлиги руҳида ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШМОҚДАЛАР

Нидерландия валиаҳд маликаси Беатрикс билан шаҳзода Клаус 17 май куни эрталаб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. М. Матчонов ҳузурида бўлдилар. СССР педагогика фанлари академиясининг вице-президенти А. Г. Хрипкова, СССРнинг Нидерландиядаги элчиси А. И. Романов, шунингдек Нидерландиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси А. Р. Тамменомс Баккер ҳам улар билан бирга бўлишди.

Н. М. Матчонов дўстона суҳбат чоғида Ўзбекистон меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги муваффақиятлари тўғрисида сўзлаб берди.

Меҳмонлар ва уларнинг ҳамроҳлари шундан кейин Тошкентнинг ҳушманзара жойларини, Тошкентдаги янги қурилишларни, шу жумладан барча қардош республикаларнинг қурувчилари Ўзбекистон пойтахтига туҳфа сифатида барпо этган уй-жой кварталларини кўздан кечирдилар. Улар 110-мактабни, болалар боғчаси ва болалар яслисини, амалий санъат музейини бориб кўрдилар.

Куннинг иккинчи ярмида валиаҳд малика Беатрикс ва шаҳзода Клаус Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлиб, қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти билан қизиқдилар.

(ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ!

САФИМИЗГА ҚЎШИЛИНГ

Л. П. КАЗАНЦЕВА,

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси

●

КОММУНИСТИК партия ва Совет ҳукумати мамлакат халқ хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантириш, совет халқининг моддий ва маданий турмуш шароитларини тўхтовсиз яхшилаш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. КПСС XXIV съездининг қарорлари ҳам ана шу олийжаноб мақсад билан суғорилган. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган планида экономиканинг барча тармоқларини кескин юксалтириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини, фан-техника ютуқларини кенг жорий қилиш ҳамда меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига совет кишиларининг фаровонлигини янада юксалтириш асосий вазифа қилиб белгиланган.

Шунинг учун ҳам бу ҳаётбахш программа ҳар бир совет кишисининг қалбларини қувончга тўлдирди, меҳнатда янги-янги зафарларга чорлади. Шу туфайли ишчилар, деҳқонлар ва зиёлилар бу катта ғамхўрликка жавобан тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини барвақт бажариш, кам маблағ ва меҳнат сарфлаган ҳолда кўпроқ ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун умумхалқ курашини бошлаб юбордилар.

Бу ватанпарварлик ҳаракатида областимизнинг барча касбдаги меҳнаткашлари фаол қатнашмоқдалар. Айниқса, тўққизинчи беш йиллик шахсий топшириқларини барвақт бажариш учун кураш кенг авж олиб кетди. Мен бундай олижаноб мақсадни кўзловчи мусобақанинг бошланишига асос солган ишчилар сафида бўлганлигим билан беҳад қувонаман.

Ҳаммага маълумки, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида комбинатимиз коллективининг ишлаб чиқариш фаолияти кўнгилдагидек бўлмади. Қатор асосий кўрсаткичлар бўйича давлат планлари ва зиммага олинган мажбуриятлар бажарилмай қолди. Бу эса ўз касбига меҳр қўйган, коллектив шуҳратига ва қорхона маркасига доғ туширишни ўзига эп билмаган барча касбдаги тўқимачиларни ташвишга солди. Бизда ишчи кучининг етишмаслиги ишимизга халақит берарди. Станоклар кўп бўлиб, қатор замонавий асбоб-ускуналар жорий қилинган билан уларни бошқарувчилар етишмас эди. Қолоқликдан чиқишнинг энг асосий омилларидан бири фойдаланилмай бекор ётган турли-туман агрегатларни ишга туширишдан иборат бўлди.

Мен ҳамкасб дугонам Евгения Губина билан маслаҳатлашиб, комбинатимизда кўпстанокчилар ҳаракатини бошлашга аҳд қилдик. Бизнинг бу ташаббусимиз Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси томонидан маъқулланди ва республикамиз коллективлари ўртасида кенг ёйишга молик деб топилди. Бу биз учун бир умр унутилмас воқеа бўлди.

Мен ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб шахсий беш йиллик нормамни икки ярим йилда бажаришга аҳд қилдим. Ваъдамнинг уддасидан чиқиш учун жуда кўп янги-янги ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва ишга солиш йўлида тиним билмадим. Бирйўла 48 станокни бошқаришга ўтдим. Натижада тўққизинчи беш йиллик бошидан бери 1 миллион 506 минг метр хом сурп тўқишга муваффақ бўлдим. Бу билан тўққизинчи беш йиллик нормамни тўла адо этдим. Шу йилнинг 29 апрелидан бошлаб 1976 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпман.

Комбинатимизда шахсий беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун бошланган ҳаракат иштирокчилари сафи тобора кенгайиб бормоқда. Ҳозир улар қаторида 1200 дан ортиқ тўқувчи ва йигирувчи, калавачи ҳамда бошқа касбли кишилар бор.

Корхонамиз ишчи-хизматчилари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, меҳнатда катта зафар қучдилар. Тўрт ойлик маҳсулот реализация қилиш топшириғи ортиғи билан адо этилди. Қўшимча 170 тонна калава ва 140 минг метр газлама ишлаб чиқарилди.

«СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА, МЕҲНАТГА КОММУНИСТИК МУНОСАБАТДА БЎЛИШ ҲАРАКАТИ МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ТАШАББУСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЗЕРВЛАРИНИ ҚИДИРИБ ТОПИШ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ, ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ПЛАНЛАРИНИ ТЎЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИШНИНГ ҲАМИША ТАЪСИРЧАН ВОСИТАСИ БЎЛИБ КЕЛДИ ВА ШУНДАЙ ВОСИТА БЎЛИБ ҚОЛАВЕРАДИ.

1973 ЙИЛДА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА КУЧ ВА МАБЛАҒЛАРНИ КАМ САРФЛАГАН ҲОЛДА КЎПРОҚ, ЯХШИ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ТАЙЁРЛАБ БЕРИШ ШИОРИ ОСТИДА ЎТКАЗИЛИШИ ЛОЗИМ».

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қароридан.

ЁШЛИК ҒАЙРАТИ БИЛАН

С. ШЕРМАТОВА,

Тошкентдаги 3-тикувчилик фабрикаси чевари

●

КАСБИМИЗ тикувчилик. Жуда шарафли ва масъулиятли касб. Унинг бошқа ҳунарлар қатори ўзига яраша гашти, ҳузури бор. Биз совет кишиларини замонавий, бежирим ва нафис либослар билан кийинтиришдек муҳим вазифани бажаряпмиз. Шунинг учун ҳам меҳнатимиздан мамнунмиз, касбимиз билан ғурурланамиз.

Сўнгги йилларда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг ассортиментини кенгайтириш, сифатини яхшилашга катта эътибор бермоқда. Совет кишиларининг шундай товарларга нисбатан тобора ортиб бораётган талаб ва эҳтиёжлари шуни тақозо этмоқда. Чунки, эндиликда халқимиз ҳар қачонгидан ҳам бадавлат, кишиларимизнинг турмуш, шароити, моддий ва маданий эҳтиёжлари тўхтовсиз ошиб бормоқда. Бу ўз навбатида бошқа товарлар қатори кийим-кечаклар ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан оширишни талаб этяпти.

Фабрикамиз коллективи ана шундай олижаноб вазифанинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш иштиёқи билан яшамоқда ва меҳнат қилмоқда. Кийим-кечаклар тикишни кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун янги-янги резервларни қидириб топиш ва ишга солишга астойдил ҳаракат қилмоқдамиз.

Коллективимиз республикамизнинг донгдор тўқимачилари Лидия Казанцева, Евгения Губина ва Тошкент самолётсозлик заводининг фрезерчиси Альбина Девятоваларнинг беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун шахсий мажбуриятлар олиб ишлаш юзасидан бошланган ташаббусларини тўла қўллаб-қувватладилар. Ҳозир фабрикамизда юзлаб ишчилар шахсий мажбуриятлар олиб ишлашяпти. Улар беш йиллик топшириқларини уч ярим-тўрт йилда бажариш ҳақида берган ваъдаларининг уддасидан чиқишга астойдил интилмоқдалар.

Мен ҳам фабрикамизнинг ёш тикувчиларидан бириман. Ўрта мактабни тугатиш билан шу корхона коллективи сафига қўшилдим. Менга ўхшаш ёш тикувчилар корхонамизда жуда кўп. Фабрика маъмурияти ҳар биримиз танлаган касбни пухта ўрганишимиз ҳақида катта ғамхўрлик қилмоқда. Бизга қулай шароит яратиб берилган. Шу боисдан танлаган касбимиз сир-асрорларини қисқа муддатларда пухта ўзлаштириб олишга муяссар бўляпмиз.

Мен тўққизинчи беш йиллик шахсий нормамни муддатидан илгари бажарувчилар сафига қўшилганим билан беҳад фахрланаман. Биз ёш тикувчилар меҳнатда, ташаббускорликда ва юриш-туришда опамиз Лидия Казанцева сингари бўлишга астойдил ҳаракат қиламиз. Бу меҳнатсевар аёл ҳар биримиз учун йўлчи юлдуз ҳисобланади. Биз ҳам Лидия опадек кўп станокни бошқаришга, қўшимча касбларни ўрганишга, маҳсулот сифатини муттасил яхши бўлишини таъминлашга ҳаракат қиляпмиз.

Шу туфайли нормамни доим ортиғи билан адо этишга муваффақ бўляпман. Ҳозирги вақтда ўртача иш кўрсаткичим 120—125 процентни ташкил этмоқда. Қўлимдан чиқаётган маҳсулот сифати ҳам кўнгилдагидек. Лекин мен меҳнатим натижасидан ҳали қаноатланаётганим йўқ. Бундан ҳам самарали ишлашим мумкин.

Коллективимиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида халқ хўжалигини ривожлантириш, планни тўла ва ошириб бажарилиши учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги қарорига амал қилиб, меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Маҳсулот реализация қилиш тўрт ойлик плани барвақт адо этилди. Қўшимча ўнларча минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Қўлимиздан чиқаётган ўнта моделдаги кийимга «Сифат белгиси» берилди. Бунда донгдор тўқимачиларимиз ташаббусига қўшилган ёш чеварларимизнинг ҳиссаси катта бўлди.

ТАШАББУС КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЙМОҚДА

Р. БОИБЕКОВА,

Тошкент трикотаж фирмасининг тўқувчиси, коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси

●

КОРХОНАМИЗ коллективи бу йил юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили топшириқларини барвақт адо этиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатида қатнашаётган ишчиларимиз зиммаларига юксак мажбуриятлар олишди. Эндиликда эса уни тўла-тўкис бажариш учун зарбдорчасига ишламоқдалар.

Шунинг учун ҳам фирмамизнинг қайси бир цехида бўлманг, фидокорона ва зўр кўтаринкилик билан қилинаётган меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. Ҳар бир бригада, ҳар бир ишчи бугун кечагидан, эртага бугунгидан унумлироқ ишлашга астойдил интилаётганлигини кўрасиз. Бу эса давлат плани ва социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши йўлидаги муҳим гаровдир.

Ўз меҳнат фаолияти кўрсаткичларининг яхшиланишига ёрдам берадиган барча омиллардан тўлароқ фойдаланишга ҳаракат қилаётган коллективимизнинг ўтган тўрт ойдаги кўрсаткичлари чакки бўлмади. Маҳсулот реализация қилиш плани анча ортиғи билан бажарилди. Қўшимча савдо шохобчаларига 400 минг сўмликдан кўпроқ турли-туман устки ва ички трикотаж кийим-кечаклари юборилди.

Биз бундай катта меҳнат зафарига социалистик мусобақа авж олаётганлиги, унинг оммавийлиги ва ошкорлиги таъминланганлиги туфайли эришмоқдамиз. Беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган цехлар, участка, смена ва бригада коллективлари, айрим ишчи-хизматчилар мусобақа иштирокчиларининг олдинги сафида боришяпти. Ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Биз тўқувчилар бригадамизда ўн икки киши ишлайди. Бригадага корхонамизнинг донгдор ва тажрибали ишчиларидан бири ҳисобланган Зинаида Глашатова раҳбарлик қилмоқда. Ишчиларимиздан ўн киши беш йиллик шахсий нормасини тўрт-тўрт ярим йилда ва ундан ҳам барвақтроқ бажариш ҳақида шахсий мажбуриятлар олишган.

Шуни қувонч билан слёт иштирокчиларига маълум қиламанки, Лидия Казанцева, Евгения Губина ва Альбина Девятоваларнинг издошлари бўлган бу чеварларимиз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Улар смена нормасини 125 процент атрофида бажаришяпти. Шу туфайли бригадамиз меҳнати натижаси ҳам салмоқли бўлмоқда.

Бундай ютуққа ўз-ўзидан эришилаётгани йўқ албатта. Зиммасига шахсий мажбурият олган бригадамиз аъзолари иш вақтининг бирор дақиқасини ҳам бекор сарфланмасликка ҳаракат қилмоқда. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига, технология жараёни талабларига қатъий амал қилинаяпти. Натижада қўлимиздан чиқаётган маҳсулот сифати ҳам яхши бўлмоқда. Бизда виждон-сифат назоратчиси ҳисобланади. Биз тўқиётган трикотаж кийим кечаклари техника контроли бўлими хизматчиларига кўрсатилмасдан қабул қилиб олинмоқда.

Бригада ва цехимиз коллективларининг меҳнат самараларини бойитишга ёрдам бераётган яна бир омил ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Биз Львовдаги «Луч» трикотаж фабрикасининг тўқув цехи ишчи-хизматчилари билан ўзаро мусобақалашаяпмиз. Икки ўртада шартнома тузилган. Унга амал қилган ҳолда бир-биримиздаги янгиликлар, прогрессив технология ва илғор иш усуллари билан ўзаро ўртоқлашмоқдамиз. Биз қардош ҳамкасбларимиз билан ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаб борамиз.

Бригадамиз аъзолари бундан буён ҳам зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қиладилар. Коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак ва шарафли номга доғ туширмасликка интилиб, ўз зиммамизга олган мажбуриятларни сўзсиз бажариш йўлида мавжуд резервларни ишга соламиз.

ИШЧИ НОМИНИ УЛУҒЛАЙЛИК

А. Н. ОВСЯННИКОВА,

Тошкент пахта тозалаш заводининг ишчиси

●

ЯХШИ ташаббуснинг қаноти бўлади деб бежиз айтмаган халқимиз. Ҳақиқатан ҳам у парвоз қилиб, бир зумда узоқ-узоқларга етиб боради. Республикамиз ишчилар синфининг ажойиб вакиллари, ишчи деган улуғ номни кўз қорачиғидек ардоқлаб, сақлаб келаётган, ҳар биримиз учун ҳар соҳада ўрнак бўлаётган дугоналарим Лидия Казанцева, Евгения Губина ва Альбина Девятова бошлаган ташаббуслар ҳам қисқа муддатда бутун областимизга ёйилди.

Саноатимизнинг бошқа тармоқлари ишчи-хизматчилари қатори областимиз пахта тозаловчилари ҳам беш йиллик план топшириқларини барвақт бажариш юзасидан бошланган бу ташаббусни тўла қўллаб-қувватладилар. Тез орада айрим ишчилар бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этиш хоҳишини билдирдилар. Эндиликда эса уларнинг сафида юзлаб турли касб эгаси бўлган пахта тозаловчилар бор.

Биргина бизнинг заводимизда беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган ишчи-хизматчилар қаторида йигирмадан ортиқ киши ишлаб турибди. Улар зиммаларига шахсий мажбуриятлар олишган. Айримлари беш йиллик нормасини тўрт йилда бажаришга ваъда берган.

Зиммасига шахсий мажбурият олиб меҳнат қилаётган ҳар бир ишчи учун махсус карточка таъсис этилган. Ана шу карточкада унинг смена, ўн кунлик, ой давомида қилган меҳнати кўрсаткичлари тўла акс эттириб борилади. Ишчи ўз мажбуриятини қандай бажараётганлигини ана шу варақадан тўла билиш мумкин. Ой охирида ғолиблар аниқланади. Мусобақада энг яхши кўрсаткичга эришган ишчилар моддий ва маънавий рағбатлантирилади. Уларга пул мукофотлари тақдим этилиб, ўз касби бўйича энг моҳир ишчи деган ном берилади. Шуни қувонч билан қайд қилиш керакки, шахсий мажбурият олиб ишлаётган ишчиларнинг аксарият кўпчилиги ваъдасининг уддасидан чиқмоқда. Ҳозир бизда ўнлаб пахта тозаловчилар июль ойи ҳисобига маҳсулот беришяпти.

Беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш юзасидан бошланган ташаббуснинг кенг ёйилаётганлиги меҳнатимиз натижасининг янада баракали бўлишига ёрдам бермоқда. Илғорларнинг иш усуллари ҳамкасблари ўртасида оммалаштирилмоқда.

Тошкент пахта тозалаш заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида ҳар қачонгидан ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Коллективимиз ўз фаолиятларининг асосий техник-иқтисодий кўрсаткичларини кескин яхшилашга муваффақ бўлмоқда.

Шу йилнинг биринчи кварталида маҳсулотни реализация қилиш топшириғи 104,2 процент қилиб адо этилди. Меҳнат унумдорлиги эса белгиланганига нисбатан 7,1 процент ортди. Тайёрланган маҳсулот таннархини камайтиришдаги ютуқларимиздан мамнун бўлаётганлигимизни алоҳида қайд қилмоқчиман. Бир квартал мобайнида худди ана шу ҳисобдан 316 минг сўмлик қўшимча фойда олиш мумкин бўлди. Корхонамизда хом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлашга катта эътибор берилмоқда.

Тежамкорликда ҳам ташаббускор ишчиларимиз бошқаларга ўрнак бўлишяпти. Улар унумли ишлаш билан бирга айниқса пахта хом ашёсининг фойдасиз сарфланмаслигига интилмоқдалар. Унинг ҳар бир граммини иқтисод қилишга ҳаракат қилинмоқда. Шу туфайли ҳам биринчи квартал давомида 514 тонна пахта хом ашёси иқтисод этилди. Бу тежалган маҳсулотдан минглаб метр, турли-туман ип газламалари тўқиб чиқариш мумкин. Коллективимизнинг апрель ойи ва май ойининг ўтган биринчи ярмидаги иш натижалари ҳам ёмон эмас. Меҳнатда давлат планида белгиланган графикдан анча олдинда боряпмиз. Хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш учун умумхалқ социалистик мусобақасида вужудга келган барча ватанпарварлик ҳаракатларини корхонамизда кенг қулоч ёйишига ҳаракат қиламиз.

ЮЗ МИНГ ИЗДОШ

✦ Ҳозир областимиз саноатининг барча тармоқларида Лидия Казанцева, Евгения Губина ва Альбина Девятова ташаббусига қўшилган юз мингдан ортиқ турли касб эгаси бўлган ишчилар меҳнат қилишяпти.

✦ Енгил, пахта тозалаш ва луб саноати корхоналарида бу ташаббус издошлари сафида 14 мингга яқин ишчи-хизматчилар бор. Биргина Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатида 1244 киши шахсий тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан мажбурият олган. «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси чеварлари орасида ана шундай олийжаноб мақсад йўлида фидокорона меҳнат қилаётган ишчилар сони 800 дан ортиқроқни ташкил этади. Тошкент трикотаж фирмаси ишчиларидан 800 киши, Чирчиқдаги «Ғунча» тикувчилик фабрикасида 515 чевар бу ватанпарварлик ҳаракатида иштирок этмоқда.

✦ Фақатгина енгил пахта тозалаш ва луб саноати корхоналари ишчиларидан 30 киши шу кунларда 1976 йил ҳисобига маҳсулот бермоқда.

ЮБИЛЕЙГА АРМУҒОН

В. Н. ПЕТРЕНКО,

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатининг катта мастери, смена бошлиғи

●

ИШЛАБ чиқариш самарадорлигини ошириш давримизнинг энг муҳим вазифаси ҳисобланади. Чунки, меҳнатимиз натижаси қанчалик баракали бўлса, белгиланган марраларга шунчалик тез эришамиз, зиммамизга юклатилган вазифалар шунчалик барвақт адо этилади. Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг кўпайиши, меҳнат унумдорлигининг ортиши, маҳсулот сифатининг яхшиланиши ва таннархининг камайишига эришишда бу ҳал қилувчи роль ўйнамоқда.

Мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан, иш вақтидан, ишчи кадрларнинг малакаси ва тажрибасидан оқилона фойдаланиш, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун зарур шароитларни вужудга келтириш фаолиятимиз самарадорлигининг кескин ошишига олиб келади. Шунинг учун ҳам сменамиз ишчи-хизматчилари ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар томонлама оширишга ҳаракат қилмоқдалар. Шу мақсадда комплекс тадбирлар плани ишлаб чиқилган. Бу планда мавжуд резерв ва имкониятлардан унумли фойдаланиш, ишчилар малакасини ошириш, уларга қўшимча касблар ўргатиш, барча тўқимачиларнинг иқтисодий билим доирасини кенгайтириш, сафимизга қўшилган ёшларга касб ўргатиш, уларда танлаган ҳунарларига нисбатан меҳр-муҳаббат уйғотиш ва бошқа шу каби ишларни амалга ошириш назарда тутилган. Айниқса, кўпстанокчилар ҳаракатини кенгайтиришга алоҳида эътибор беряпмиз. Чунки, шундай қилинганда бир ишчи икки, ҳатто уч ишчининг вазифасини тўла уддалаши мумкин.

Резервлар ва имкониятлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш туфайли шу йилнинг ўтган тўрт ойида планни анча ортиғи билан адо этдик. Иқтисод қилинган хом ашёдан минлаб метр хом сурп тўқилди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига қараганда саккиз процент атрофида ортмоқда. Асбоб-ускуналардан фойдаланиш коэффициентининг ошиши икки процентни ташкил этяпти. Шундай ютуқларга эришган сменамизга республика енгил саноат министрлиги юксак меҳнат самарадорлиги сменаси деган ном берди. Ҳозир фақаттина комбинатимизда 46 смена коллективи бизнинг тажрибамиз асосида ишлашга ҳаракат қилмоқда.

Сменамиз аъзолари беш йиллик топшириқни ками билан муддатидан тўрт ой илгари адо этишга қарор қилдилар. Тўрт йиллик план эса Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 50 йиллигигача бажарилади. Аксарият ишчи-хизматчиларимиз, айниқса, Лидия Казанцева, Евгения Губина, Альбина Девятова ташаббуси издошлари бу мажбуриятнинг шараф билан бажарилиши йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ўзларига топшириб қўйилган асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиб, ҳар сменада қўшимча кўплаб маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлишяпти. Фая Нодирова, Омина Варгазова, Гильмитдинова, Каримбердиева, Пухова ўртоқлар сингари меҳнатсеварларимиз нормадагидан бир ярим баравар кўп станокларни моҳирона бошқармоқдалар. Каримбердиева ва Пухова бир йўла 36 та станокда хизмат қилмоқда. Ёш, аммо ишчан Гильмитдинова ўз касбининг энг моҳир устаси деган номни олиш учун республика бўйича ўтказилган мусобақада иккинчи ўринни эгаллади.

Ёрдамчи мастерлардан Остраухов, Собирхўжаев, Раҳимхўжаев ва бошқалар ҳимматидан сменамиз ишчилари ҳурсанд. Улар ёш ишчиларга ҳунар ўргатишяпти. Ҳар йили сафимизга келаётган ёшларга танлаган касбини пухта ўзлаштириш йўлида кўмаклашмоқдалар. Ўзларининг бой иш тажрибаларини кунт билан ўргатишяпти. Бу билан ишчиларимиз сафининг кенгайишига, ишчи кучи қўнимсизлигининг камайишига ёрдам беришяпти.

Сменамиз коллективи қўлга киритилган ютуқларини янада мустаҳкамлаш, совет кишиларига кўплаб ва сифатли газламалар етказиб беришга муносиб ҳисса қўшиш йўлида бундан буён ҳам ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар.

ДЎСТЛИК КУЙЧИСИ

Социалистик қурилишлар ғалабасини, Ватанимиздаги ҳар бир улкан ўзгариш, янгиланишни ўз ижодида акс эттира олган, XX аср фалсафасини ўрганиб, шеърининг оҳангини давр маршларига ростлаган, энг нозик инсоний кечинмалардан тортиб, замонанинг муҳим проблемаларига қадар бўлган мавзуларда қалам тебратган Ғафур Ғулом дўстлик ва интернационализм темасида ҳам ажойиб асарлар яратди. Бу шоирнинг доимий мавзуларидан бири бўлиб, унинг ижоди билан бирга ўсиб камолга етди. Ғафур Ғулом дўстлик ҳақида ёзар экан, ҳар сафар конкрет шароитга қараб унинг янги қирраларини кашф этган, янги маъно топган, янгича тароват билан куйлаган.

Ғафур Ғулом совет халқлари қардошлигини, унинг фалсафий маъносини ўзига хос донишмандлик билан очиб берарди. «Бу тамоман янги шакл ва янги мазмунга эга» дўстлик, деб тушунтирарди шоир, чунки у «Ленин ғоялари қуёшидан нур эмган», СССР халқларини «партия бир туғ остига бирлаштирган». Бунда катта-кичик барча элатлар тенг ҳуқуқ. Ҳар бир миллатнинг мустақил ўз давлати, ўз туғроси, байроғи бор. Айни пайтда уларнинг тақдири қўшилган, улар бирлашиб ягона вужудни («СССР — бир вужуд») ташкил этадилар:

Шоир СССРни «бир вужуд» —бир организм деб таърифлар экан, бу организмнинг юраги Москва, Кремль, жонажон Компартиямизнинг Марказий Комитети эканлигини кўрсатади. Бизнинг ҳар биримизнинг ўз ўлкамиз, республикамиз бор, лекин ягона Ватанимиз — СССР; бизнинг ҳар биримизнинг ўз тилимиз, миллий номимиз, тариҳан шаклланган белгиларимиз бор. Лекин бизнинг ягона, умумий номимиз бор — бу Совет халқи. Совет халқларининг жуда кўп муштарак хусусиятлари бор. Дўстлик ва қардошлик ана шу олийжаноб хусусиятлардан биридир. «Совет халқи», «Советлар Иттифоқи», «Совет Ватани», «СССР граждани» каби иборалар шоир шеърларида ғурур ва қониқиш билан тилга олинади. Ғафур Ғулом бепоён Ватанимиздаги ҳар бир ютуқ, ҳар бир ғалабадан илҳомланиб назм дурларини терар, бу муваффақиятларни совет халқининг ютуғи, дўстлар хазинасига қўшилган бойлик деб тасвирлаган.

Ғафур Ғулом дўстлик ва қардошликнинг самараларини Ўзбекистон мисолида кўради. Унинг шеъриятида Ўзбекистон образи марказий ўринни эгаллайди, шоир жонажон республикасига ажойиб қасидалар бағишлади, унинг бой маданий тарихи, меҳнатсевар халқи, тугамас бойликлари ҳақида кўкрак кериб фахр билан ёзди:

> Совет Иттифоқи оиласининг,
> Ажралмас аъзоси ҳур
> республикам.
> Кундан кун жамолинг тўлин
> ой каби,
> Каттакон иқболли Ватансан,
> кўркам.

Отахон шоирнинг дўстлик мавзуида яратган шеърлари ранг-баранг. Дўстлик ва интернационализм ғоялари унинг қарийб ҳамма машҳур асарларига сингдирилган. Дўстликни шоир замонамизнинг асосий ижтимоий масалалари билан узвий бирликда тушинади. Шунинг учун унинг 30-йиллардаги шеърларида («Яловбардорликка», «Турксиб йўлларида», «Олқиш») ҳам, Улуғ Ватан уруши мавзусида яратган жанговар поэзиясида («Мен яҳудий», «Сен етим эмассан», «Қиш», «Соғиниш») ҳам, тинч қурилиш давридаги тинчлик, бахтли ҳаёт, вақт ва замон тўғрисида ёзган минбарона фалсафий шеърларида («Биз тинчлик истаймиз», «Бу сенинг имзонг», «Яшасин тинчлик», «Вақт») ҳам интернационализмни мадҳ этади, унинг ҳаётбахш қудратини тасвирлаб кўрсатади.

Ғафур Ғулом СССР халқлари орасидаги дўстликнинг вужудга келишида уларнинг катта оғаси рус халқининг роли буюк эканлигини ўзининг «Рус», «Улуғ рус халқига», «Москвага» каби ажойиб қасидаларида кўрсатиб, рус халқини илиқ мисраларда тасвир этади.

Ғафур Ғуломни биз оташин файласуф шоир, моҳир прозаик, санъаткор таржимон, кўп қиррали олим ва публицист сифатида биламиз. Шоир ўзининг СССР халқлари адабиётига бағишлаб ёзган адабий-танқидий ва публицистик мақолаларида дўстликнинг аҳамиятини ва моҳиятини очиб берар, заруриятини тушунтирар эди.

Дарвоқе, Ғафур Ғулом дўстлик ва қардошлик, адабий ҳамкорлик борасида илмий, публицистик мақолалар ёзишда ҳам адибларимиз орасида байроқдори эди. 1971 йилда «Фан» нашриёти чоп этган адибнинг «Адабий-танқидий мақолалар» китобидаги 23 мақола дўстлик мавзуига бағишланган. Ғафур Ғулом адабиётлар дўстлигини халқлар дўстлигининг бевосита ифодаси сифатида шарҳлаб, рус (Некрасов, Толстой, Горький, Маяковский, Демьян Бедний), озарбайжон (Низомий, Собир Тоҳирзода), татар (Абдулла Тўқай, Ҳоди Тақтош, Мусо Жалил), белорус (Якуб Колас), туркман (Берди Кербобоев) ва бошқа халқлар адиблари хотирасига бағишланган мақолаларида, мазкур адиблар ижоди, улар мансуб бўлган адабиёт тўғрисида илмий мулоҳазалар юритиш, унинг характерли томонларини тушунтириб беришдан ташқари, ўша халқ билан ўзбек халқи орасидаги қардошликни ҳам текширади, тарихий фактлар, янги маълумотлар орқали адабий таъсир ва унинг ижобий самараларини очиб бериш билан бирга, уларнинг дўстликка оид асарларини алоҳида ажратиб кўрсатарди.

1963 йилда матбуотда Ғафур Ғуломнинг «Бу гимнни ҳаммамиз куйлаймиз (Туғишган иним, қозоқ шоири Қувондиқ Шанғитбоевнинг хатига жавоб)» деган мақоласи босилиб чиқди. Бу шоирнинг дўстлик ҳақидаги насрий қасидаси, комил эътиқодининг иқрорномаси эди. Дўстлик, дейди халқ шоири ҳаётимизнинг мазмуни, дўстлик — коммунизм куйи. Дўстликни куйлаш, ҳар бир совет адибининг муқаддас бурчи. Ғафур Ғулом якунлайди: «Бу гимн ҳаммамизники, ҳаммамиз шуни куйлайлик». Бу умр бўйи ленинча дўстликни куйлаган отахон шоирнинг ленинча эътиқоди эди.

Н. КОМИЛОВ,
М. МУҲИТДИНОВ,
Филология фанлари кандидатлари.

ОТАХОН ШОИР

Ленин ва Давлат мукофотлари лауреати Ғафур Ғулом ғоявий юксак, бадиий пишиқ, болалар ва ёшларбоп асарлари билан ўзбек совет болалар адабиётининг юксалишида муҳим ўринни эгаллайди.

1923 йилдан адабиёт майдонига қадам қўйган Ғафур Ғулом ўз ижодини болаларга атаб шеър ёзишдан бошлаган. Унинг «Феликс болалари» шеъри биринчи шеъри эди. Шундан кейин бирин-кетин болаларга аталган «Мукофот» (1940), «Шеърлар» (1946), «Тонг отар қўшиғи» (1949), «Бари сеники» (1953), «Бир ғунча очилгунча» (1955), «Сиз менинг ёшлигимсиз» (1958) шеърлар тўпламларини, ўрта ва катта ёшдаги болалар учун «Шум бола», «Тирилган мурда» (1934), «Ёдгор» (1935) каби ажойиб повестларини яратди.

Улуғ Ватан уруши йилларида совет поэзиясининг жуда кўп дурдоналарини яратган Ғафур Ғуломнинг болалар ҳақидаги асарларида совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми ғоялари, қаҳрамонлик ва жасурлик, ғалабамизга ишонч мотивлари зўр куч билан янгради.

Умуман, академик шоир Ғафур Ғулом ўзбек совет болалар адабиётини юксалтиришга баракали ҳисса қўшди.

М. ҒИЁСОВА,
область малака ошириш институти методисти.

Бизга, Со[illegible] мамла[illegible]атининг турли республикаларидан келган бу байрам иштирокчиларига у жуда кўп шодиёна учрашувларни, табассумларни ҳадъя айлайди, халқларимиз дўстлигига, Ўзбекистон китобхонларининг кўпмиллатли адабиётимизга, китобга бўлган севгиларига гувоҳлик беради.

Чунки у худди ҳаётдек, бу байрамда биз билан бирга юргандек. Ахир у бу дўстликни қурган, ўз мамлакатининг гражданлари ишини оташнафас шеърияти билан мустаҳкамлаганлардан бири ҳисобланади. Ҳа, ҳамиша у биз билан бирга.

В. КОЖЕВНИКОВ.

Ғафур Ғулом ўзбек адабиёти ва санъаткорлари билан қардош республикаларда бўладиган декадаларда қатнашиб турар эди. Қардош қозоқ элида ўтган ана шундай учрашув пайтида Ғафур Ғулом нон-туз билан кутиб олинмоқда.

ТАБАРРУК ДАРГОҲ

Биз автомобилга ўтириб, Тошкент чеккасига жўнадик.

Ғафур Ғуломнинг секин, юракдан чиқаётган овози, майин ҳаракати, навозишлиги, ўткир билимлиги ва теран донишмандлигидан ҳайратга тушасан. Шоир элликдан ошган, лекин унинг чаққонлиги бизни уйига бошлаб келган болалар чаққонлигидан қолишмайди. Фақат кўзларига чўккан андак ҳорғинлик —гўё ҳаёт алғов-далғовини тортган кишилигини эслатади — шоирнинг кўп ўйлаганини, кўп нарса яратганини англатади.

Ҳовлига қараган айвонда гилам, ёстиқ, пастак айлана хонтахта, нарида эса, гуллар ортида ҳаддан ташқари гўзал ярим доира Осиё осмони. Қараган кишининг шеър ҳақида сўзлагиси, шеър ҳаёлига чўмгиси келади.

Хонтахта атрофида уй эгасидан ташқари рус ёзувчилари, яна икки тожик шоири ўтирибди. Шундай қилиб, суҳбат мавзуи хилма-хил. Суҳбат ибтидоси — Алишер Навоий. Аммо биз унинг ижодига, унинг ҳаётига тез-тез қайтиб турар эдик.

Халқ буюк кишиларни эсларкан, нафақат уларнинг ҳарбий ёки шеърий инъомларидан завқланиб ҳайратга тушадилар, уларнинг инсонийлик, донишмандлик, тўғрисўзлилик, кучли сўзлар билан сеҳрлаб қўйишлик каби тортиқларидан ҳам ҳайратга тушадилар — халқ улар тўғрисида латифалар тўқийдилар.

Бугунги кечада ҳам тепамиздаги осмонни эслатувчи мовий ва юмалоқ пиёлада чой ичиб, Навоийни ўқиб, Навоий ҳақида сўзлаб, биз Ғафур Ғуломдан, тожик шоири Мирзо Турсунзодадан халқ хотирасида сақланиб келаётган Навоий тўғрисидаги кўпгина ҳаётий ҳикояларни эшитдик. Қаршимизда ўткир зеҳнли, ҳазилкаш, хушчақчақ, ҳаёт ҳодисаларини ва шеъриятнинг барча оҳангларини нозик идрок этувчи тирик одам сиймоланди. Бу ҳикоялар оддий одамлар, қадимий Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Ҳирот мешкопи, аскари, ер қазувчиси, мева-чева сотувчилари тушунчаси даражасида бўлса ҳам, қимматли эди...

Уларни айтиб бераркан, Ғафур Ғулом кулгидан чайқаларди. У болишга эгилиб қаҳ-қаҳ отар, порлаб турган қора кўзлари ёнар оппоқ жужунчали костюми фонида қуёшда қорайган юзлари аниқ ажралиб турар эди. Сўнгра у ўғлига нимадир деди. Ўғил эҳтиром билан ўнг қўлини кўксига қўйиб, отасига таъзим қилди ва чиқиб кетди.

— Мен ҳозир сизларга китоблар кўрсатаман, — деди Ғафур Ғулом.

Ўғил бирин-кетин Навоий замонидаги хаттотлар томонидан кўчирилган катта-катта қўлёзма китобларни келтира бошлади. Китоблар чарм билан муқоваланган бўлиб, саҳифалари ажойиб нақшлар билан безатилган, шеър устунларига тилла ҳал берилган. Сиёҳи ҳам, қоғози ҳам асл охирини йўқотмаган. Бу биринчидан, қоғозлар, сиёҳлар, сифатини билдирса, иккинчидан, китобнинг авайлаб тутилганини кўрсатади. Бу китоблар жавонларда эмас, махсус сандиқларда сақланади: саҳифаларини ғайри-оддий дид билан варақлашади, менга қолса санъаткорона дердим.

Ғафур Ғулом авлодида кўп шавкатли жангчилар, усталар, халқ шоирлари ўтган дейишади. Бу оилада авлоддан-авлодга ўзбек шоирларининг қўлёзмалари ўтиб келган, улар билан бирга замонамизда Ғафур Ғуломнинг порлоқ шеърияти каби ажойиб шеърий воқеаларнинг вужудга келиши учун ижодий мерос ҳам ўтиб келган.

Тепамизда ловуллаган қуёшни бағрига босган Осиёнинг улкан осмони. Биз Навоий ва Ғафур Ғулом — икки шоир қошида ўтказган икки йиғин ҳақида ҳаёлга толдик. Турган гап: улар ҳар хил даврнинг ҳар хил истеъдодлари. Аммо биз учун Ғафур Ғуломнинг тўлиқ озодлигининг шеъри шарҳи, Алишер Навоийнинг ўйчан, серғалаён шеърлари давомини тўлдиради. Ватан севгисининг жозибали нури шоирларни бир-бирига яқинлаштиради, улар бир ўзан бўйлаб оқади ва бизнингча, ҳозирдан бошлаб бу икки шоир йиғини қўшилиб кетган.

Всеволод ИВАНОВ.

ЎЗБЕК-ҚОЗОҚ — ЖОНДОШ, ҚОНДОШ

Ажойиб шоиримиз Ғафур Ғулом ўзининг мукаммал асарлари билан кўп миллатли улкан совет адабиётининг равнақи ва камолатига салмоқли ҳисса қўшган катта истеъдод соҳибларидан эди. Чунки унинг бадиий жиҳатидан баркамол, серзавқ асарлари кенг жамоатчилик томонидан алоҳида қизғин кутиб олиниши билан бир қаторда, қардош халқ тилида ва дилида, шу жумладан қондош ва ёндош қозоқ халқи орасида ҳам бaралла жаранглаб, ўз овози, ўз нафосати билан кириб борган ҳассос шоирлардандир.

У қозоқ адабиётининг энг яқин дўсти, қозоқ қалам соҳибларининг, жумладан машҳур адиб Собит Муқоновнинг сирдош, фикрдош, ҳамкасб қадрдони эди.

Маълумки, Ғафур Ғулом асарлари қозоқ китобхонлари орасига 30-йиллардаёқ кириб бориб, ўз иҳлосмандларини топди. Илк бор унинг ҳикоялар тўплами Донил Исҳоқов таржимасида 1934 йили қозоқ тилида нашр этилди. 1947 йили шоирнинг «Вақт» номли шеърини қозоқ тилига таржима этган забардаст шоир Қолижон Бекхожин, ундан илҳомланиб ўзининг «Йиллар» номли ажойиб шеърий асарини яратганлигини қувонч билан қайд этади. Шоирнинг «Танланган асарлари» 1957 йил Қозоғистон Давлат Бадиий адабиёт нашриёти томонидан Ўтебой Тўрмонжонов таржимасида чоп этилса, 1963 йили шу нашриёт унинг «Шеърлар» тўпламини коллектив таржимасида нашр этади. Шунингдек, ҳар хил муносабатлар билан чиқарилган кўпгина шеърий мажмуалардан ҳам Ғафур Ғулом асарлари муносиб ўрин эгаллаган.

Шоир шеърлари қозоқ шеърият мухлисларига Таир Жароков, Ўтебой Тўрмонжонов, Қолижон Бекҳожин, Гафу Қаирбеков, Туманбой Мўлдағалиев, Жумекан Нажимиддинов, Шамил Муҳаммаджонов каби қозоқ шоирлари томонидан туҳфа этилган.

Кези келганда шу нарсани қайд этиб ўтиш керакки, Ғафур Ғулом ижодида халқлар дўстлиги, интернационализм ғояси асосий мезон бўлиб хизмат этади. Шоир қаламига мансуб бўлган «Энг буюк қардошга энг буюк салом», «В. И. Ленинга», «Қозоқ элининг улуғ тўйи», «Қардош тожик халқига ўзбек халқидан салом», «Самад Вурғунга», «Қирқ ёшли Озарбайжон», «Дўстлик тонги», «Юракдан юракка», «Азиз ватандошлар», «Қардош қозоқ элига», «Истиқбол дўстликдадир» каби ва бошқа шеърлари шулар жумласидандир. Бу шеърларда дўстликни куйлаб, уни ниҳоятда улуғлайди. Қардош халқлар қўлга киритаётган ютуқ ва зафарлардан илҳомланади.

Айниқса Ғафур Ғуломнинг ҳар хил маросимлар муносабати билан қозоқ элида тез-тез бўлиши, қозоқ ёзувчилари билан кенг фикр алмашиб туриши, унинг қозоқ халқи ҳаётини мукаммал билиб, улар ҳақида ажойиб асарлар яратиш имконига мушарраф эканлигини қайд этиб ўтиш ўринлидир. Бу борада шоирнинг «Турксиб йўлларида», «Қозоқ элининг улуғ тўйи», «Қозоқ қардошимга», «Қардош қозоқ элига» каби ажойиб асарлари билан Абай, Жамбул, дўсти Собит Муқоновга бағишланган шеърлари, «Қозоқ даласининг бир жуфт кокили» номли очеркни, «Туркистонни биз кўрдик ва кўра олдик», «Салом қардошларим», «Қалби бир биродарлар», «Қалб ҳарорати», «Дўстлик чегара билмайди» каби мақолалари билан «Шум бола» повестини эслашнинг ўзи кифоя.

Маълумки Ғафур Ғулом ўзининг «Шум бола» повестида қозоқ халқи ҳаётини, урф-одатини ва қозоқ кишиларининг олий жаноб образини ҳам тасвир этишга интилган ва унинг уддасидан чиқа олган. Уни биз асарнинг биринчи ва иккинчи қисмларида ифодаланган қозоқ халқи ҳаётида кўрамиз. Умуман, асарда икки халқ доимо ёнма-ён яшаб, аралаш ҳаёт кечирган деган ғоя алоҳида таъкидланади. Ўзбеклар билан қозоқлар ўртасидаги узоқ замонлардан буён мавжуд бўлган дўстлик ва қон-қардош, биродарлик ғоясини талқин этади.

Ана шундай қозоқ халқи ҳаётини чуқур билган, уларнинг адабиёти ва маданиятига доимо ҳурмат билан назар ташлаган Ғафур Ғуломни қозоқ халқи ҳам чин юракдан севиб, унинг асарларини мароқ билан ўқийди ва ардоқлайди. Шунинг учун ҳам қозоқ шоирлари ўз асарларида Ғафур Ғулом образини гавдалантириб, унга бағишлаб бир қанча шеърий асарлар яратди. Масалан, қадрдон дўсти Собит Муқонов «Ғафур Ғуломга», Сирбой Мавленов «Ғафур Ғулом», Жақан Сиздиқов «Дўстим Ғафур Ғуломга» каби шеърларини ёзиб, шоирнинг ўзига хос оригинал хусусиятларини қаламга олса, баъзилари унинг умумсовет адабиётда тутаётган ўрнини куйлайди. Қозоқ адабиётининг яқин дўсти, биродарлигини тараннум этади.

Катта истеъдод соҳиби, Ленин мукофоти лауреати, ажойиб шоир Ғафур Ғулом ўз дурдоналари билан умум совет адабиётида муҳим ўрин эгаллаб, халқимиз қалбида, шу жумладан қардош қозоқ халқи орасида ҳам абадий яшайди.

Қ. СЕЙДАНОВ,
филология фанлари кандидати.

...ҳисобд... енгд... «Шахтёр» тўплар айирмасига кўра учинчи ўринга тушди. ЦСКА — «Динамо» (Тбилиси) учрашувида асосий вақт ичида дуранг натижа қайд қилинди — 1:1, ўн бир метрлик штраф зарбаларидан сўнг ҳисоб армиячилар фойдасига 6:5 бўлди. Ростов армиячилари эса «Заря»ни енгишди — 1:0. Бир кун аввал шу ҳисобда «Спартак» Москва динамочилари устидан ғалаба қозонган эди.

МУКОФОТ ЎЗБЕКИСТОН ЧАВАНДОЗЛАРИДА

Андижонда чавандозликдан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мукофоти учун анъанавий мусобақалар тугади. Мусобақанинг охирги куни спортчилар ўзаро куч синашишди. Биринчи ва иккинчи ўринни тошкентлик спорт мастери В. Дворянин билан Эркин Ғуломов эгалладилар.

Андижонда айни чоқда «Пахтакор» марказий Совети биринчилиги ҳам ўтказилди. Қишлоқ спортчилари бахсида областимиз вакили Сергей Лисицин ғолиб чиқди.

Фахрли мукофот Ўзбекистон чавандозларига тегди. Иккинчи ўринни Қозоғистон вакиллари олдилар. «Пахтакор» жамияти биринчилигида эса Тошкент область командаси ютиб чиқди.

ТОШДУ СПОРТЧИЛАРИ МУВАФФАҚИЯТИ

Қозоғистон пойтахтида Урал, Сибирь, Узоқ Шарқ, Ўрта Осиё ва Қозоғистон университетлари спортчиларининг дўстона учрашувлари бўлди. Студент спортчилар тўққизинчи марта куч синашдилар. Бу ерда 12 та университет командаси қатнашди. Тошкент давлат университети вакиллари программадаги бир неча мусобақаларда ғолиб бўлдилар. Улар волейбол, баскетбол (эркаклар), гимнастика, классик кураш бўйича биринчи ўринни олдилар. Тошкентлик беш полвон — А. Варавин, Б. Омеров, Н. Брюхов, С. Шаболкин, А. Мирзаевлар ўз вазнида ғолиб бўлишди. Гимнастикачи М. Каримов билан Ольга Нилова универсиаданинг абсолют чемпиони бўлдилар.

...Л. И. Брежневнинг визитига тайёрланмоқда. Шаҳардаги одам гавжум бўладиган марказий Монстерплац майдонида Совет Иттифоқи тўғрисида, унинг ижобий тинчлик сиёсати тўғрисида ҳикоя қилувчи ахборот стенди очилди. Шаҳар аҳолиси Л. И. Брежневнинг ташрифига жуда катта эътибор бермоқда. Турли касб-кордаги кишиларнинг кўпчилиги мухбирлар билан қилган суҳбатларида Л. И. Брежневнинг визити СССР билан Германия Федератив Республикаси ўрта...ри Л. И. Брежнев билан канцлер В. Брандт олиб борадиган музокаралар Совет Иттифоқи билан Федератив Республика ўртасидаги муносабатларда янги босқични бошлаб беради, тинчликни ва Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишига жуда катта ҳисса қўшади, деб умид қилмоқдалар.

СССРнинг Германия Федератив Республикасидаги элчихонаси шу кунларда Ғарбий Германия гражданларидан хат ва телеграммалар олиб турибди. Улар бу хат ва телеграммалар...мания Социал Демократик партиясининг аъзолари ва студентлар ўз хатларида қуйидагиларни ёзадилар: «Биз бу визит турли ижтимоий тузумга мансуб бўлган давлатлар ўртасида тинч тотув яшаш принциплари тобора кенг қарор топаётганлигини исбот этувчи далил деб биламиз». Л. И. Брежневнинг визити, дейилади хатда, «Европада хавфсизлик ишига катта ҳисса қўшади ва қитъамизда қуролсизланишга ҳамда сама... ...чақириш ва бу кенгашни муваффақиятли ўтказиш учун жуда катта аҳамиятга эгадир».

Рур областидаги руҳонийларнинг бир группаси канцлер В. Брандтга мактуб юборди. Бу мактубда Совет Иттифоқидан келадиган ҳурматли меҳмоннинг Германия Федератив Республикасига қиладиган сафари, кескинликни юмшатиш ва тинч-тотув яшаш принципларини мустаҳкамлаш ҳамда халқлар ўртасида ҳамжиҳатлик ўрнатиш йўлидаги янги қадам деб таъкидлаб ўтилади.

БОНН аҳолиси Совет Иттифоқидан келувчи ҳурматли меҳмонни кутмоқда.

Н. КОЛЕС,
И. МАСЛОВ.

...қилади.

Мажлис тўғрисида эълон қилинган ҳисоботда бундай дейилади: комитет Европада кескинликни юмшатиш йўлидаги катта силжишларни табриклайди. Бу муваффақиятлар социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг зўр бериб қилган ҳаракатлари натижасидир.

Комитет, деб уқтириб ўтилади ҳисоботда, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Германия Демократик Республикасига қилган дўстона визити якунларини зўр мамнуният билан табриклайди. Бу визит Германия Демократик Республикаси ва СССР халқлари ўртасидаги дўстлик енгилмас дўстлик эканлигини исбот этувчи янги далил бўлиб қолди.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ.

Хайфонда Вьетнам Демократик Республикасига «Зайсан» ва «Усть-Камчатск» совет кемаларини топшириш маросими тантанали вазиятда ўтди. Бу икки кемага «Хонгха» ва «Лозианг» номи берилди. Суратда: собиқ «Зайсан» — «Хонгха» кемаси Хайфон портида.

А. Минеев фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ГДР МУКОФОТЛАРИ — СОВЕТ ГРАЖДАНЛАРИГА

16 майда Германия Демократик Республикасининг СССРдаги элчихонасида немис халқи фашизм зулмидан озод қилинганлигининг 28 йиллигини байрам қилиш муносабати билан мукофотланган совет гражданларининг катта группасига герман-совет дўстлик жамиятининг фахрий нишонларини топшириш маросими бўлиб ўтди. Мукофотланганлар орасида давлат ва жамоат арбоблари, олимлар, мутахассислар, маданият ва санъат ходимлари, Германия Демократик Республикаси билан дўстлик совет жамиятининг активлари бор.

Мукофотланганларни ГДРнинг СССРдаги элчиси Хорст Биттнер қизғин табриклади. Республикамиз меҳнаткашлари, деди у, Совет Армиясининг жангчилари бундан 28 йил муқаддам Берлиндаги Рейхстаг устига ғалаба байроғи ўрнатганликларини астойдил ҳурмат билан эслайдилар. Биз бу ғалабага эришиш учун Совет Иттифоқи берган ҳисобсиз қурбонларни ҳечқачон эсдан чиқармаймиз. (ТАСС).

Сўнмас у кунлар шуҳрати

ҚОН БИЛАН МУСТАҲКАМЛАНГАН ДЎСТЛИК

Польшада «Майор Вихрь» номи билан иш олиб борган таниқли разведкачи Евгений Березняк ҳақида АПН мухбири Борис Хандрос ҳикоя қилади

Биз Украина маориф министрлиги мактаблар бошқармаси бошлиғи кабинетидамиз. Улуғ Ватан уруши йилларида «Капитан Михайлов», «Голос», «Майор Вихрь» номи билан донг таратган Евгений Березняк фашизм устидан ғалаба қозонилгандан кейин тинч меҳнат қучоғига қайтиб педагоглик ишини давом эттирмоқда. Педагогика фанлари кандидати, Украина ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, педагогика бўйича қўлланма муаллифи бўлган Евгений Березнякни тез-тез ўқитувчилар малакасини ошириш марказий республика институтида лекциялар ўқиётганида учратиш мумкин. У ўқувчилар ҳузурида ҳам бўлиб туради.

Березнякнинг жасорати ҳақида яқин вақтларгача ҳатто унинг энг яқин дўстлари ҳам, қуролдош сафдошлари ҳам билишмас эди. Одатда разведкачи ўз олдига қўйилган вазифани бажариб бўлгач, узоқ вақтгача номаълум бўлиб қолади. Бу табиий. Эндиликда Березняк номига Совет Иттифоқининг турли шаҳарларидан, Польша, Венгрия, Болгариядан кўплаб хатлар келиб туради. Жанговар дўстлар, яширин иш олиб борган ўртоқлар, душман орқасида яширин курашган қуролдошлар унга ёзиб туришади. Кўп серияли «Майор Вихрь» телевизион фильми экранга чиққандан кейин айниқса Евгений Березнякнинг ҳарбий биографияси оммавийлашиб кетди. Березняк адресига йўлланган мактублар конверти устига «Майор Вихрга» деб ёзиб қўйилган.

— Бундан ўн йил муқаддам,— деб ҳикоя қилади Березняк,— мен ва польшалик дўстларим бир-биримизни ахтариб топдик. Ўшандан бери хат олишиб турамиз. Мана бу мактублар Юзефа Зайонца, Владислав Бохеник, Ян Новак, Тадеуш Грегорчак, Герард Возницлардандир. Буларнинг ҳаммаси уруш йилларида яширин номга эга бўлиб, маҳфий ишлар олиб борар эдилар. Эндиликда уларнинг айримлари пенсияга чиққан, бошқалари партия, илмий ишларда ишламоқда. Биз тез-тез учрашиб турамиз. Зайонцалар, Бохеникалар, Тадеуш Грегорчак Киевга меҳмон бўлиб келишди. Мен Владислав Бохеник номини тилга олганимда бениҳоя унинг яширин — «Бизнинг алхимик» номи эсга келади. Чунки у маҳфий ҳужжатлар тайёрлашда тенги йўқ мутахассис эди. Орадан неча йиллар ўтиб кетди. Кексалик ўз ҳукмини ўтказмоқда, кўпгина воқеалар ёддан кўтарилган, аммо биргаликда тўкилган қон билан мустаҳкамланган дўстлик ҳамон мустаҳкам.

Польшага борганимда мен ҳамиша яширин фаолиятимиз ўтган жойларни бориб кўраман, шиддатли жанглар бўлган жойларда бўламан. Ҳар сафар Санок қишлоғи яқинидаги ўрмонзор чеккасини эслайман. Бу ерга бизнинг «Голос» группаси биринчи радио квартираси жойлашган эди. Похол билан тўлдирилган мана шу саройда ҳовли эгаси батрак Михал Врубель мен учун — «капитан Михайлов» учун шароит яратиб берган эди. Совет разведкачи радистлари ҳаётини Михалнинг қизлари Юзя ва Стефалар қўриқлашарди. Довюрак аёл Стефа ўша ўтмиш кураш онларини эслаб, шундай ҳикоя қилади:

— Немислар ўрмондан югуриб чиқишганда мен ҳовлида эдим. Мени ушлаб олишгандан кейин радистка Ольга ва капитан Михайловни огоҳлантириш ниятида овозим борича қичқирдим. Бироқ улгура олмадим. Гитлерчилар Ольгани наушникларда сеанс бераётган чоғида ушлаб олишди.

— Қолгани эса мени кўз олдимда рўй берди,— дейди Березняк.— Чунки мен «схронда» ётиб олиб, ҳамма нарсани кўриб турар эдим.

Стефа отасини сўнгги марта гестапо қамоқхонасида кўриб, уни таний олмади. Гитлерчи жаллодлар уни жуда қийнашган эди. Ольга душман қўлидан қочиб қолишга муваффақ бўлди. Ҳозирда у Львовда яшамоқда. Стефа ва Юзя 1945 йилнинг кузида Равенсбрюкдан қадрдон уйларига қайтишди. Кекса Врубель эса озодликка бир кун қолганда Освенцимда ҳалок бўлди.

— Бундай воқеани унутиб бўлмайди,— дейди ҳаяжонланиб Евгений Березняк. У ҳамёнидан «Красная Звезда» газетасининг 1968 йил 9 Май сонидан қирқиб олинган кичик бир бўлагини олиб ўқийди. Унда СССР Олий Совети Президиумининг Владислав Бохеник, Юзефа ва Валерий Зайонцевлар, Станислав Очкосларни Совет орденлари билан мукофотлаш ҳақидаги фармони босилган эди. Михал Врубель Ватан уруши биринчи даражали ордени билан тақдирланган эди.

ТАСС ахборотида Польша ватанпарварлари бундай мукофотга совет разведкачилари билан ҳамкорликда фашистларнинг Польшанинг собиқ пойтахти Краковни йўқ қилиш борасидаги тайёргарликларини барбод этганликлари, унинг тарихий ёдгорликларни сақлаб қолишда жасорат кўрсатганликлари туфайли сазовор бўлганликлари таъкидланган эди.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

БИР ТОМОНИ ҒАЛВА

Магазинларда сотилаётган уй рузғор буюмлари орасида цифонларга (ичида газли сув турадиган балонча) тез-тез кўзимиз тушадиган бўлиб қолди. Бизнинг иқлим шароитимизда бундай буюмларга аҳолининг талаби катта. Чунки ёзнинг жазирама иссиқ кунларида цифондаги муздек газли сув ташналикни тез қондиради.

Лекин чиройли ва ихчам ишланган арзон нархдаги бу цифонни сотиб олишга оласиз-у, ундан фойдаланишга келганда бошингиз қотиб қолади. Ахир газли сув тайёрлаш учун унинг ичига газ қамаш керак-да!

Ишнинг бу томони ғалва. Негаки, ҳали шаҳримизда ҳам, областимиз районларида ҳам цифонларни газ билан тўлдирадиган жойлар йўқ. Сотиб олинган цифонлар хонадонларда совлатгагина турибди.

«Ташлимводторг»даги масъул ўртоқлар халқ талабини эътиборга олиб, цифонларни заправка қилиш жойларини ҳар бир районда ташкил этишса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

А. ФОЗИЛОВ,
илмий ходим.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ЮРИДИК ҚЎЛЛАНМА

СОВЕТ Ўзбекистони адвокатчилиги СССР юстиция органлари билан ҳамкорликда иш олиб бориб қонунчиликни сақлаш, гражданларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида самарали меҳнат қилиб келмоқда.

Яқинда «Фан» нашриёти юридик фанлари доктори Г. П. Саркисянцнинг «Совет Ўзбекистони адвокатчилиги» китобини нашр қилди. Унда инқилобнинг оловли йилларида туғилган республика адвокатчилигининг ярим асрдан зиёд вақтда босиб ўтган катта йўли тарихий далиллар асосида ёритиб берилган.

Китобнинг биринчи қисмида революциягача Туркистон ўлкасида адвокатура бой ва феодаллар қўлида бўлиб, улардан камбағал халқни эксплуатация қилиш йўлида фойдаланганлиги кўп мисолларда очиб берилган. Туркистон ўлкаси, Бухоро амирлиги, Хива хонлигида шариат ва урф-одатларга итоат этилгани холда барча жиноий ишлар адвокатларнинг иштирокисиз ҳал этилганини кўрамиз.

Ўзбекистон адвокатчилигининг сўнгги йиллардаги фаолиятига китобнинг иккинчи қисмида кенг ўрин берилган. Асосли далиллар билан адвокатура ходимларининг корхона, муассаса ва ташкилотларда гражданлар ҳуқуқларини сақлаш, социалистик қонунчиликни ҳимоя қилиш йўлида амалга ошираётган тадбирлар ёритилган.

Шунингдек китобда Тошкент шаҳрида намунали иш олиб бораётган айрим юридик консультация бўлимлари фаолияти кенг ёритилган. Бу ўринда Октябрь районидаги Соатали Мақсудов мудирлик қилаётган юридик консультация бўлими ходимлари ва Собир Раҳимов район консультация бўлими томонидан амалга оширилаётган кўплаб тадбирлар диққатга сазовордир.

Китоб адвокатларнинг кундалик иш фаолиятларида зарур қўлланма сифатида хизмат қилади, кенг ўқувчилар оммасига юридик билимларни тарқатишида ёрдам беради, деган умиддамиз.

ИНГЛИЗ ТИЛИ ДАРСЛИГИ

«ЎҚИТУВЧИ» нашриёти Ҳ. Барнохўжаев, К. Раҳимбердиев, Й. Аълоев, З. Паромонова, ва Л. Чайковскаяларнинг «Инглиз тили дарслиги» китобини нашрдан чиқарди.

Дарсликнинг «Фонетика-орфоэпия» деб номланган бўлимида инглиз тили фонемаларини талаффуз этиш, уларнинг грамматик қоидалари атрофлича тушунтириб берилган. Иккинчи бўлимда берилган йигирмадан ортиқ машғулотларга қисқача грамматик изоҳлар берилган. Дарслик чет тиллар педагогика институти студентлари, университет ижтимоий фанлар факультети талабалари, шунингдек инглиз тилини мустақил ўрганувчиларга мўлжалланган.

Т. ИСМОИЛОВ,
Тошкентдаги 8-китоб магазинининг ходими.

...Рус тилида: 19.40 — «Дирижёр — бугун сиз билан», 20.20 — «Ахборот». информацион программаси.

Ўзбек тилида: 20.35 — Ўн минут музика, 20.45 — «Ахборот» информацион программаси, 21.05 — Ўзбекистонда совет адабиёти кунлари.

22.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув, 23.05 — «Доира раҳсга чорлайди». Фильм-концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 11.00 — Болалар учун мультфильм, 11.10 — «Москва Пионерлар саройи». Телевизион фильм (ўзбек тилида). 11.30 — А. С. Пушкин бўлган жойлар бўйлаб. «Болдино». Адабиётдан ўқув кўрсатув. 12.00 — «Узоқ Сибирь йўлларида». Телевизион ҳужжатли фильм.

18.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.00 — Оламда нима гап?, 22.20 — Рангли телевидение. Ҳужжатли фильмлар экрани.

22.45 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — Тошкент янгиликлари, 19.15 — Эстрада концерти, 20.05 — «Бахт кулиб боққанда». Бадиий фильм (рус тилида).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/V да Ажал минораси.

КИНО

Дарахтлар остидаги уй — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6 да).

Дон Жуан Таллинда — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 4, кеч соат 6 да), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 9.30 минутда).

Қора синглим учун оқ гуллар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч соат 8, 9.45 минутда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8 да).

Дон Жуан Таллинда: Дарахтлар остидаги уй — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ўтли қор (кундуз соат 12, 2, кеч соат 9.45 минутда), **Катта соврин** (кундуз соат 4, кеч соат 7 да) — «ЧАЙКА».

Шуълалар — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 12 да), ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11, кундуз соат 1 да).

Севги ва ўлим (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун), **Уч мушкетёр** (кундуз соат 12, 3.30, кеч соат 6.30 минутда) — «ДРУЖБА».

Сокин соҳиллар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8, 9.30 минутда).

Сен менинг жонимсан — «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.40 минутда).

Она муҳаббати — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10.30, кундуз соат 1.20, 4, кеч соат 6.30, 9 да).

Сайҳа — ҲАМЗА номли (кундуз соат 3, кеч соат 6, 9, да).

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64697.
Р. 02444. № В—1735.